

Ráno poznávali anglickou výuku, večer zpívali na paměť totalitního bezpráví

6.5.2024 - Adam Pluhař | Technická univerzita v Liberci

Studující oborů učitelství pro 1. stupeň ZŠ (U1ST) a učitelství pro mateřské školy (UMŠ) FP TUL a jejich pedagogové Christopher Muffett a Simona Kyrková vyjeli v dubnu do Anglie v rámci projektu OP JAK UčiTUL do Anglie. Zkušenosti a dovednosti, které od 20. do 28. dubna sbíralo třináct studentek a studentů ve čtyřech odlišných typech škol, budou předávat spolužákům. A využijí je i ve své pedagogické praxi.

Studenti navníмали atmosféru a osobně si vyzkoušeli výuku v typicky vesnické, městské i katolické škole. A poznali také specifika střední školy. V Anglii se tak potkávali s žáky ve věku od 4 do 16 let. *„V rámci hospitací měli studenti příležitost pozorovat různé formy a metody výuky i rozdílné přístupy pedagogů v jednotlivých druzích anglických škol. Poznali různorodost učebních prostředí i didaktických materiálů a dokonce měli možnost uplatnit vlastní pedagogické a jazykové kompetence při výuce místních žáků – samozřejmě v angličtině. Předali ale i anglickým dětem základní české fráze. Děti naučili například české pozdravy nebo představování. Angličtí školáci teď i zazpívají českou verzi mezinárodně známého kánonu Bratře Kubo – v angličtině Are You Sleeping Brother John,“* líčí Christopher Muffett z katedry anglického jazyka FP TUL.

Setkání s anglickým vzdělávacím systémem kvitují i oslovení studenti. *„Na školách mě zaujala celková organizovanost a disciplína žáků. A překvapila mě úroveň vzdělávání a mezipředmětové propojování v každé hodině,“* hodnotí své působení v anglických školách studentka prvního ročníku U1ST Tereza Ponocná a dodává: *„Asi nejsilnější zážitek jsme měla při následové hodině u předškoláků v St. Mary Roman Catholic School. Žáci nás velice rychle zapojili do kolektivu a hned si s námi chtěli hrát. Zahráli jsme si s nimi hru a bylo velice zábavné, jak jsme se dorozumívali. Občas oni nerozuměli nám, občas mi jim. Celkově se mi ve všech školách moc líbilo a věřím, že nabyté zkušenosti mi budou výhodou v budoucí praxi.“*

„Každá navštívená škola byla něčím zajímavá a jedinečná. Velkým zážitkem pro mě bylo vidět samostatnou práci žáků ve věku 13–14 let v tvůrčích oblastech, jako je design, fotografie či hudební kompozice. Obvykle měli v rámci zadaných úkolů volnou ruku, museli ale být schopni svou práci vysvětlit a obhájit,“ říká páták U1ST Jonáš Prkno.

Zpěvem dodali »Honoure and Courage«

Pobyt v anglickém hrabství Suffolk měl také hudební přesah. Všech 13 studujících je součástí sboru Bohemia Chór FP TUL a spolu se šest dalšími členy odzpívali v Anglii sérii koncertů. Šlo o projekt "Honoure and Courage/Virtute et Valor", který spojuje sborový zpěv se silnými příběhy o statečnosti našich šlechtických rodů v době nacismu a komunismu.

Anglické publikum ve školách, v řadě kostelů a na dalších místech vyslechlo silné příběhy statečných šlechtických rodů z území Čech a Moravy, které v průběhu 20. století perzekvovaly oba totalitní režimy. *„V příbězích šlechtických rodů Černínů, Kinských, Harrachů, Clam-Gallasů a dalších zazněly vzpomínky na věznění jejich členů v nacistickém pracovním táboře v polském Gollдовě, ale zejména na následné očerňování a pronásledování aristokracie komunistickým totalitním režimem. Osudy příslušníků aristokracie po roce 1948 byly popisovány slovy jako internace, zbavení majetku, věznění, pracovní tábory, uranové doly, nucený exil či přinejmenším odsunutí na okraj společnosti, jejíž historii po staletí spoluutvářeli,“* líčí promyšlenou dramaturgii pásma sbormistryně Jana

Konvalinková z katedry primárního vzdělávání FP TUL. Na melodramatickém vyznění zpěvu a přednesu spolupracovala s Christopherem Muffettem a studenty.

Třinácti koncerty sboristé oslovili posluchače všech generací – v odpoledních vystoupeních děti, žáky a pedagogy navštívených škol, v kamenných kostelích pak publikum vyššího věku až po seniory v pečovatelském domě v Southwoldu. *„Po každém koncertu nás vřele přijali členové místních komunit a naši studenti konverzovali s místními pedagogy i dalšími hosty koncertů. Studenti tak uplatnili a rozvíjeli své jazykové kompetence, ale také poznávali tradice a postoje místní společnosti. Zároveň návštěvníkům jedinečným způsobem přibližovali Českou republiku, její příběhy statečnosti, lidskosti a pevnosti předků i jejich následovníků. V praxi tak studenti jedinečným způsobem naplňovali princip interkulturní vzájemnosti a obohacování,“* říká Simona Kyrková z katedry pedagogiky a psychologie FP TUL.

„Jakmile s námi začali zpívat lidé z publika, byl to pro mě nejsilnější zážitek z vystoupení. Když vidíte, jak s vámi cizí lidé umí prožívat své emoce a jednotlivé příběhy, které postupně zaznívaly během koncertu, je to moc hezký a hřejivý pocit. Měla jsem chvíle, kdy se mi hrnuly slzy do očí,“ hodnotí nejsilnější zážitek Tereza Kristenová z druhého ročníku U1ST.

Hudba spojovala také ve školách. Pro Kateřinu Fišerovou z druhého ročníku UMŠ přišly nejsilnější momenty, když se do společného zpívání zapojovaly anglické děti. *„Velmi mile na mě působila úžasná vřelost a ochota dětí,“* líčí Kateřina. Někteří posluchači podle ní neváhali kvůli koncertu urazit vzdálenost 130 mil. *„Po našem vystoupení v Sir John Leman School se přihlásil tamní sbor. Zazpívali jsme si společně a oni nám potom předvedli několik skladeb. Bylo to kouzelné, jak nás přes celý svět spojila hudba,“* dodává zase Daria Fuzik z druhého ročníku Pedagogických studií. Jak Daria dokládá, ani o překvapivá setkání nebyla nouze. *„Hned první den našeho výjezdu jsme na pobřeží potkali pár lidí. Pozvali jsme je na koncert a dozvěděli jsme se, že jedna z pozvaných žen je někdejší učitelkou slavného anglického zpěváka Eda Sheerana. Edu ještě jako pubertáka učila zpěvu.“*

Vystoupení byla o to náročnější, že se turné nemohla zúčastnit hlavní vedoucí sboru Jana Konvalinková. Tím výrazněji iniciativu museli projevit jednotliví členové sboru. *„O pěveckou kondici sboru pečovali denně zodpovědně všichni. Náročné dirigování pěveckých částí programu za výrazné podpory všech sboristů výborně zvládala Kateřina Fišerová. Za vynikající pěvecká sóla děkuji Elišce Rackové, Johaně Salabové a Christopheru Muffettovi,“* děkuje Jana Konvalinková.

Díky stálé podpoře fakulty i díky předchozím uměleckým úspěchům šlo již o čtvrté koncertní turné sboru Bohemia Chór FP TUL v Anglii. Sbor vyráží do Anglie pokaždé s novým a zajímavým komponovaným programem, jenž propojuje kvalitní pěvecký repertoár s přednesem mluveného slova v angličtině. *„Silné, hluboce lidské příběhy a témata z historie naší země a paměti národa přednášené našimi studenty, oslovují v Anglii znovu a znovu posluchače všech generací,“* vysvětluje sbormistryně Konvalinková.

První projekt (2018) nazvaný Dark Times in Beautiful Places – Temné časy krásných míst - představil skutečné příběhy perzekuce, věznění a dalšího utrpení praprarodičů členů pěveckého sboru, propojené hudbou a hluboce procítěným přednesem zpěváků, jejich praprapravnoučat. Psali jsme.

V projektu I'll Take That One – K počtě Sira Nicholase Wintona, (2019), ztvárnili sboristé životní osudy dětí zachráněných proslulými „Wintonovými vlaky“. Projekt vyvrcholil setkáním s „Wintonovými dětmi“ i s hlubokým poselstvím Barbary Winton, dcery zachránce židovských dětí Sira Nicholase Wintona. Psali jsme. Více také v článku Vzkaz Barbary Winton: ... a v článku S Vlaky naděje přijedou do Liberce také Wintonovy děti.

Třetí komponovaný pořad prezentovaný v Anglii (2022) When the Motherland Calls – The call of

Ukraine, the voice of help reagoval slovem i hudbou na zkrušující válečné události na Ukrajině a spojoval autentické příběhy válečných uprchlíků, kteří našli zázemí a podporu na Liberecku, s příběhy studentů TUL, kteří se do pomoci uprchlíkům aktivně zapojili. Psali jsme.

Jeden z textů, který anglickému poubliku četla Johana Salabová:

Soukromé (rodinné) vzpomínky Sophie Auerspergové, rozené hraběnky Clam-Gallasové (1900-1980) na Hejnice v létě 1945

Jsem Sophie hraběnka Clam- Gallasová – Auerspergová a předávám Vám své soukromé, rodinné vzpomínky na Hejnice v létě 1945.

V Hejnicích, kde jsme byli odděleni od válečné fronty, jsme očekávali konec války. Přestože jsme v té době byli již rakouskými státními občany, byli jsme zadrženi místními českými držiteli moci, kteří, bez jakékoliv právní opory, zatýkali či vraždili obyvatel německé menšiny, kteří zde žili po staletí. Tato jednotka nesla název „Skuteč“. Byli to mladí lidé, kteří neměli žádnou znalost místa a prostředí, přišli z východu Čech a byli velice inspirováni nelidskými činy podobných gard v Rusku a sympatizovali s komunisty.

Nejdříve jsme byli zadrženi, zatčení a hodiny vyslýchání pod nejhroznějšími výhrůžkami. Byli jsme pro ně přeci německy hovořící, urození, movití a co byl nejhorší zločin, také katolíci.

Narychlo ustanovený český starosta, loupežný vrah, sám osvobozený českým trestním úřadem, nás odsoudil k nejtěžšímu trestu. Místní tribunál, bez jakéhokoliv právního ukotvení, se dohadoval: zastřelit, umlátit, nebo prodat jako otroky do Ruska. Třináctiletá Clotilde a dva nejmladší chlapci měli být pro všechny případy odesláni do Ruska na převýchovu do výchovného ústavu.

Situace byla velice vážná, avšak k našemu velkému údivu, se za nás přimluvili tři němečtí komunisté z Hejnic, kteří znali celou naši rodinu i obrovské zásluhy mého otce France hrabě Clam – Gallase pro zdejší kraj. Místní tribunál tedy rozhodl, že nebudeme vypovězeni, děti nebudou odvečeny na převýchovu do Ruska.

Jednou jsme si, pod nejpřísnější ostrahou, směli dojít do naší vily, abychom si každý vyzvedl náruč oblečení. Potom jsme byli naloženi na nákladní vůz a dovezeni do Liberce.

Konečně odjížděl železniční transport do Rakouska, údajně pod ochranou Červeného kříže. V deseti lidech, mých osm dětí, já a můj manžel, jsme byli v jednom vlakovém kupé třetí třídy jeden týden. Do Rakouska jsme se přesto nakonec dostali. Vlak nás zavezl na hranice. Od českých hranic jsme pak museli jít pěšky 50 kilometrů až do rakouského Lince.

Jmenuji se Johana Salabová, je mi 22 let a stojím to před vámi, abych s hrdostí nesla ve svém srdci rodové heslo Clam – Gallasů - „Verum fatum fortiter sequimur“ - „Věrní osudu, statečně jej následujeme“.

<https://tuni.tul.cz/a/rano-poznavali-anglickou-vyuku-vecer-zpivali-na-pamet-totalitniho-bezpravi-154099.html>